Pagsasao a Hawayano

Ti **pagsasao a Hawayano**[4] (Hawayano: *ʻŌlelo Hawaiʻi* ket ti pagsasao a Polinesio a mangala ti nagan iti Hawaiʻi, ti kadakkelan nga isla iti tropikal a purpuro ti Amianan a Pasipiko nga idiay met ti nakapadur-asanna. Ti Hawayano, kakuyogna ti Ingles, ket isu ti opisial a pagsasao ti estado ti Hawaii. Inpundar babaen ni Ari Kamehameha III ti immuna a batay-linteg ti pagsasao a Hawayano idi 1839 ken 1840.

Gapu kadagiti nadumaduma a rason, a mairaman ti lehislasion ti teritorio a mangitakder ti Ingles a kas ti opisial a pagsasao kadagiti eskuela, ti bilang dagiti patneng nga agsasao ti Hawayano ket nagin-inut a bimmassit idi las-ud ti paset ti panawen manipud kadagiti tawen ti 1830 aginggana kadagiti tawen ti 1950. Ti Hawayano ket sinukatanen babaen ti Ingles iti innem kadagiti pito a matagtagitao nga isla. Idi 2001, dagiti patneng nga agsasao iti Hawayano ket nagdagup iti basbassit ngem 0.1% iti dagup a populasion ti estado. Nadanagan met dagiti lingguista ti pakaikarian iti daytoy ken dagiti dadduma a madangran a pagsasao.[5][6]

Urayno kasta, mamipud iti circa 1949 aginggana iti agdama ng aaldaw, adda metten nagin-inut nga iyaadu iti panangikaskaso ken iti panangiragpat iti pagsasao. Ti publiko a panangitinep ti pagsasao a Hawayano kadagiti pasakbay iti panageskuela a tinawtawagan iti Pūnana Leo ket nairugida idi 1984; dagiti dadduma pay a panagitinep nga eskuela ket simmaruno kalpasan dayta. Dagiti immuna nga estudiante a nangrugi iti panangitinep a pasakbay iti panageskuela ket nagtuposda itan iti kolehio ken adu metten dagiti nalaing nga agsao iti Hawayano. Inako ti pederal a gobierno daytoy a panagdur-as. Kas pagarigan, ti Hawaiian National Park Language Correction Act ti 2000 ket binaliwanna dagiti nagan dagiti nadumaduma a nailian a parke idiay Hawaiʻi, ken nagiyalalagad daytoy iti panangiletra iti Hawayano.[7]

Hawayano	
ʻŌlelo Hawaiʻi	
Rehion	Hawaiʻi, konsentrado idiay Niʻihau ken Hawaiʻi
Etnisidad	Dagiti patneng a Hawayano
Patubo a mangisasao	2,000 (1997)[1] aginggana iti 24,000+ (2006–2008)[2]
Pamilia	Austronesio ▪ Malayo-Polinesio ▪ Oseaniko ▪ Polinesio ▪ Akindaya a Polinesio ▪ Marquesiko ▪ **Hawayano**
Panagsurat	Latin (Alpabeto a Hawayano) Braille a Hawayano
Opisial a kasasaad	
Opisial a mangisasao	Hawaiʻi
Pakabigbigan a minoridad a pagsasao	Estados Unidos
Kodkodigo ti pagsasao	
ISO 639-2	`haw (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?code_ID=183)`
ISO 639-3	`haw`
Glottolog	`hawa1245 (http://glottolog.org/resou`

Dagiti nagibasaran

1. Lyovin (1997:258)
2. U.S. Census (2010)
3. Hammarström, Harald; Forkel, Robert; Haspelmath, Martin, dagiti ed. (2017). "Hawaiian" (http://glottolog.org/resource/languoid/id/hawa1245). *Glottolog 3.0* (iti Ingles). Jena, Alemania: Instituto para iti Ebolusionario nga Antropolohia ni Max Planck.
4. Rubino, Carl Ralph Galvez (2000). "Pagsasao a Hawayano". *Ilocano Dictionary and Grammar: Ilocano-English, English-Ilocano*. University of Hawaiʻi Press. p. 210. ISBN 978-0-8248-2088-6.
5. kitaen ti (Hinton & Hale 2001)

6. "The 1897 Petition Against the Annexation of Hawaii" (https://www.archives.gov/education/lessons/hawaii-petition/). National Archives and Records Administration.
7. Hawaiian National Park Language Correction Act of 2000 (S.939) (https://www.govtrack.us/congress/bills/106/s939)

rce/languoid/id/hawa1245)[3]

Dagiti akinruar a silpo

- Ulukau – Elektroniko a biblioteka ti Hawaii (http://ulukau.org/english.php), mairaman dagiti diksionario ti Ingles/Hawayano
- Listaan dagiti bokabulario ti Hawayano (http://wold.livingsources.org/vocabulary/30)